

Vaje za utrjevanje znanja – 6.r

1. Računaj po pravilu OD LEVE PROTI DESNI !

PRIMER:

$$342 - 126 + 367 + 162 - 207 - 88 =$$

Izračunaš prvi dve števili, ostalo prepíšeš.

$$= 216 + 367 + 162 - 207 - 88 =$$

Postopek nadaljuješ v vsaki vrsti.

$$= 583 + 162 - 207 - 88 =$$

$$= 745 - 207 - 88 =$$

$$= 538 - 88 =$$

$$= 450$$

Vaja:

Rešitev:

a) $563 - 342 + 145 + 67 - 45 - 213 =$

175

b) $409 - 212 + 78 + 236 - 199 =$

312

c) $709 - 322 - 197 + 567 + 54 - 109 =$

702

d) $567 + 207 - 132 - 209 + 68 =$

501

e) $401 - 287 + 324 - 87 - 47 =$

304

2. Računaj po pravilu ODŠTEVANCİ SKUPAJ !

PRIMER:

$$509 - 123 - 46 - 76 - 201 =$$

Odštevinci so vsa števila zapisana za znakom minus.

$$= 509 - (123 + 46 + 76 + 201) =$$

Odštevance najprej seštejemo v oklepaju.

$$= 509 - 446 =$$

Nato od prvega števila odštejemo njihovo vsoto

$$= 63$$

Vaja:

Rešitev:

a) $608 - 124 - 23 - 98 - 107 =$

256

b) $903 - 231 - 111 - 99 - 67 =$

395

c) $1095 - 452 - 209 - 67 =$

367

d) $888 - 98 - 324 - 56 - 61 =$

349

e) $672 - 123 - 45 - 289 - 11 =$

204

3. Računaj po pravilu SEŠTEVANCİ SKUPAJ, ODŠTEVANCİ SKUPAJ!

PRIMER:

$$\begin{aligned} &407 - \underline{612 - 234} + 507 + 88 - \underline{32} = \\ &= (407 + 507 + 88) - (612 + 234 + 32) = \\ &= 1002 - 878 = \\ &= 124 \end{aligned}$$

Vaja:

- a) $209 - 401 - 209 + 563 + 99 =$
- b) $312 - 145 - 44 + 177 + 98 - 103 =$
- c) $444 - 231 - 345 - 22 + 409 =$
- d) $657 - 238 + 187 + 36 - 311 =$
- e) $209 - 67 - 201 + 165 + 44 =$

Odštevinci so vsa števila zapisna za znakom minus (so podčrtana), ostala števila so seštevanci. V prvem oklepaju sešteješ seštevance, v drugem pa sešteješ odštevance. Na koncu izračunaš razliko.

Rešitve:

- 261
- 295
- 255
- 331
- 150

4. Računaj po PRAVILU OKLEPAJEV !

PRIMER:

$$\begin{aligned} &234 - (\underline{981 - 812}) + 25 + (\underline{34 + 99}) - 10 = \\ &= \underline{234 - 169} + 25 + 133 - 10 = \\ &= \underline{65 + 25} + 133 - 10 = \\ &= 90 + 133 - 10 = \\ &= 223 - 10 = \\ &= 213 \end{aligned}$$

Vaja:

- a) $34 + (123 - 19) + (46 + 35) =$
- b) $46 - 28 - (41 - 27) + 27 - 18 =$
- c) $54 - (65 - 48) + 24 - (29 + 26) =$
- d) $29 - (61 - 47) + 27 - (18 + 19) =$
- e) $47 + (88 - 29) - 10 + (45 - 21) =$

Najprej izračunamo vrednost oklepaja (podčrtano) in oklepaj zato izpustimo, ostalo prepišemo. Nato računaš po pravilu od leve proti desni (lahko tudi po pravilu seštevanci skupaj, odštevinci skupaj).

Rešitev:

- 219
- 13
- 6
- 5
- 120

5. Računaj po PRAVILU OKLEPAJEV !

PRIMER:

$$\begin{aligned} & 36 + (21 - \underline{(24 - 17)} + 25) - 66 = \\ & = 36 + (\underline{21 - 7} + 25) - 66 = \\ & = \underline{36 + 39} - 66 = \\ & = 75 - 66 = \\ & = 9 \end{aligned}$$

Vaja:

- a) $((46 + 25) - 44) - 19 - (61 - 54) =$
- b) $51 - ((64 - 47) + 28) + 13 =$
- c) $164 - 45 - (68 + 17 - (24 + 19)) =$
- d) $17 + 45 - (68 + 17 - (24 + 19)) =$
- e) $((44 - 17) + 15) - 24 + (51 - 27) =$

Najprej izračunaš notranji oklepaj (podčrtano) in ga zato izpustiš. Nato izračunaš še preostali oklepaj (podčrtano) in ga zato izpustiš.
Nato računaš od leve proti desni.

Rešitev:

- 1
- 19
- 77
- 20
- 42

$$\begin{aligned} 4 \cdot 25 &= 100 \\ 5 \cdot 20 &= 100 \\ 4 \cdot 15 &= 60 \\ 5 \cdot 12 &= 60 \\ 8 \cdot 125 &= 1000 \end{aligned}$$

6. SPRETNO RAČUNANJE

Pri spretnem računanju računamo na pamet. Potrebno se je naučiti nekatere zmnožke. Zapisani so v pravokotniku.

PRIMERI MNOŽENJA :

$$6000 \cdot 700 = 4200\,000$$

pomnožimo

Če množimo števila, ki se končujejo z ničlami,

$$6 \cdot 7 = 42 \text{ in prepisemo ničle.}$$

$$8 \cdot 55 \cdot 125 = (8 \cdot 125) \cdot 55 = 1000 \cdot 55 = 55\,000$$

po

Pomnožimo najprej $8 \cdot 125 = 1000$ in nato računamo

zgornjem pravilu naprej.

Vaja:

a) $4000 \cdot 30\,000 =$ $15\,000 \cdot 200 =$ $70 \cdot 500\,000 =$ $4000 \cdot 70\,000 =$ $3000 \cdot 100 =$
 b) $4 \cdot 700 \cdot 25 =$ $12 \cdot 8 \cdot 5 \cdot 125 =$ $4 \cdot 700 \cdot 15 =$ $6 \cdot 8 \cdot 7 \cdot 125 =$

Rešitve: 120 000 000, 3 000 000, 35 000 000, 280 000 000, 300 000, 700 000, 60 000, 42 000, 42 000

PRIMERI DELJENJA:

42 000 : **7** = **6** 000

Najprej delimo $42 : 7 = 6$ in nato prepisemo ničle.

~~56 000 000~~ : ~~8 000~~ = $56\,000 : 8 = 7\,000$

Prečrtamo enako število ničel pri deljencu in delitelju

in nato

delimo po zgornjem pravilu.

Vaja:

a) $36\,000 : 6 =$ $450\,000 : 5 =$ $33\,000\,000 : 11 =$ $4800 : 6 =$ $20\,000 : 5 =$
 b) $42\,000\,000 : 7\,000 =$ $250\,000 : 500 =$ $120\,000 : 300 =$ $720\,000\,000 : 90\,000 =$

Rešitve: 6 000, 90 000, 3 000 000, 800, 4000, 6000, 500, 400, 8000

PRIMERI SEŠTEVANJA:

237 + 45 + 163 + 15 = $(237 + 163) + (45 + 15) = 400 + 60 = 460$ Združim skupaj števila, kjer dobim stotice ali
desetice in nato

izračunam vsoto.

33 + 78 + 167 + 19 + 122 = $(33 + 167) + (78 + 122) + 19 = 200 + 200 + 19 = 419$

Vaja:

$456 + 49 + 144 + 51 =$ $34 + 155 + 23 + 45 + 267 =$ $68 + 19 + 66 + 32 + 181 =$

Rešitve: 700, 534, 366